

METODYKA SPORZĄDZANIA PISM PROCESOWYCH W SPRAWACH KARNYCH, CYWILNYCH, GOSPODARCZYCH I ADMINISTRACYJNYCH

Aleksandra Cempura, Anna Kasolik

WYDANIE **8**

METODYKA SPORZĄDZANIA PISM PROCESOWYCH W SPRAWACH KARNYCH, CYWILNYCH, GOSPODARCZYCH I ADMINISTRACYJNYCH

Aleksandra Cempura, Anna Kasolik

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

WYDANIE

8

PIKTOGRAMY

wskazują ważne elementy
książki i ułatwiają
ich odnalezienie

Ważne

Przykłady

Podstawa prawna
Kontekst prawny

Pytania
Zadania

Rozwiązania
Odpowiedzi

Stanowisko stron
Pogląd

Orzecznictwo

Literatura

Historia

Nowe przepisy

Stan prawny na 1 listopada 2021 r.

Wydawca
Monika Pawłowska

Redaktor prowadzący
Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne
JustLuk

Projekt okładek serii
Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8246-558-7
8. wydanie

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	17
Wstęp	21

I. Część karna

Uwagi wprowadzające	25
---------------------------	----

Rozdział 1

Pisma procesowe w postępowaniu przygotowawczym	27
1. Analiza poprawności postępowania przygotowawczego oraz postępowania przed sądem I instancji	27
1.1. Poprawność sporządzania protokołów, notatki urzędowe	27
1.2. Gwarancje procesowe w postępowaniu przygotowawczym	31
1.2.1. Pouczenie podejrzanego o przysługujących mu prawach	31
1.2.2. Przesłuchanie w charakterze świadka osoby, której następnie zostały przedstawione zarzuty	32
1.2.3. Udział obrońcy w postępowaniu przygotowawczym	33
1.3. Czynność procesowa przedstawienia zarzutów	34
1.4. Udział stron postępowania w czynnościach dowodowych	36
1.5. Zabezpieczenie materiału dowodowego	38
1.6. Poprawność przeprowadzonych czynności procesowych (okazanie, przeszukanie)	38
1.6.1. Okazanie osoby lub rzeczy	39
1.6.2. Przeszukanie i zatrzymanie rzeczy	42
1.6.3. Oględziny, otwarcie zwłok, eksperyment procesowy	43
1.6.4. Czynności związane z badaniem na okoliczność obecności alkoholu lub innych środków odurzających	43
1.7. Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze, forma prowadzonego postępowania przygotowawczego	44

2. Akt oskarżenia	44
2.1. Odpowiedź na akt oskarżenia	48
2.2. Zwrot aktu oskarżenia, przekazanie sprawy prokuratorowi w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia	48

Rozdział 2

Postępowanie przed sądem I instancji	50
1. Właściwość sądu rozpoznającego sprawę	50
2. Skład sądu w trakcie postępowania	53
3. Obrona obligatoryjna i prawo do obrony	57
4. Zakazy dowodowe	60
5. Wyjaśnienia oskarżonego	63
6. Wniosek o ściganie	65
7. Modyfikacja opisu czynu	65
8. Poprawność doręczeń i wezwań na rozprawę	66
9. Zachowanie zasady bezpośredniości	67
10. Poprawność sporządzania protokołów	68
11. Odniesienie się przez sąd do wniosków dowodowych	71
12. Inicjatywa dowodowa sądu i stron	72
13. Upředzenie o zmianie kwalifikacji przed wyrokowaniem	74
14. Dowód z opinii biegłego	77
14.1. Konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego albo biegłych ...	77
14.2. Poprawność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego sądowego	80
14.3. Forma i treść opinii	80
14.4. Wymogi dotyczące opinii psychiatrycznej	84
14.5. Ocena opinii	88
14.6. Znaczenie opinii prywatnej (pozaprosesowej)	91
15. Udzielenie głosu stronom	94
16. Wyrokowanie	96
17. Obowiązek naprawienia szkody	98
18. Warunkowe umorzenie postępowania – okres próby (art. 66 k.k.)	101
18.1. Modyfikacje w zakresie orzekania kar (art. 37a k.k.)	102
18.2. Mieszana kara – pozbawienia wolności i ograniczenia wolności (art. 37b k.k.)	104
18.3. Warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności (art. 69 k.k.)	105
18.4. Kara ograniczenia wolności	107
18.5. Kara grzywny	108
18.6. Środki zabezpieczające	108
18.7. Zatarcie kar nieizolacyjnych (art. 107 k.k.)	109
18.8. Orzekanie o środkach kompensacyjnych	110
18.9. Ponoszenie odpowiedzialności za prowadzenie w stanie nitrzeźwości pojazdu innego niż pojazd mechaniczny	112

18.10. Stosowanie siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego wobec osoby podejrzanej i oskarżonego	113
18.11. Prawo do pomocy tłumacza	114
18.12. Rozszerzenie katalogu spraw uprawniających prokuratora do zamieszczenia w akcie oskarżenia kar i środków karnych uzgodnionych z oskarżonym	114

Rozdział 3

Analiza poprawności wydanego w sprawie orzeczenia	116
1. Analiza poprawności wydanego w sprawie wyroku	116
1.1. Elementy wyroku	116
1.2. Wyrok zwykły, wyrok zaoczny, wyrok nakazowy	116
1.3. Data wydania wyroku	117
1.4. Właściwość sądu	118
1.5. Skład sądu	119
1.6. Wskazanie osoby oskarżonego	122
1.7. Data urodzenia oskarżonego	123
1.8. Opis czynu	126
1.9. Elementy dyspozytywne wyroku	127
1.10. Pozostałe elementy wyroku	129
1.11. Zgodność podpisu z podpisem sędziego orzekającego	130
2. Analiza uzasadnienia wyroku	130
2.1. Podstawa faktyczna	131
2.2. Analiza strony przedmiotowej typu czynu zabronionego	134
2.3. Analiza strony podmiotowej typu czynu zabronionego	135
2.4. Ocena dowodów	135
2.5. Uzasadnienie kary, środków karnych, środków zabezpieczających, środków zapobiegawczych	136
2.6. Wyjaśnienie podstawy prawnej	137

Rozdział 4

Apelacja	139
1. Konstrukcja apelacji – poprawność sformułowań elementów apelacji	139
2. Odmienności w formułowaniu elementów apelacji w odniesieniu do poszczególnych wzorów	160
2.1. Apelacja w sprawie o przestępstwo sporządzona przez oskarżyciela posiłkowego/prywatnego	160
2.2. Apelacja w sprawie o wykroczenie sporządzona przez obrońcę	161
2.2.1. Odniesienie przepisów Kodeksu postępowania karnego do postępowania w sprawach o wykroczenia	161
2.2.2. Pozycja procesowa obwinionego	162
2.2.3. Analiza akt postępowania z uwzględnieniem odmienności proceduralnych	163

2.2.3.1. Ustanie karalności (przedawnienie orzekania)	163
2.2.3.2. Obrona obligatoryjna	164
2.2.3.3. Wniosek o ściganie	166
2.2.3.4. Odstępstwa od zasady bezpośredniości	167
2.2.4. Sporządzenie i wniesienie apelacji	167
2.2.4.1. Termin wniesienia apelacji	167
2.2.4.2. Stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego	168
2.2.4.3. Konstrukcja zarzutów apelacji	169
2.2.4.4. Uzupełnienie postępowania dowodowego	172
2.2.5. Wzór apelacji od wyroku w sprawie o wykroczenie	172
3. Formułowanie elementów aktu oskarżenia w odniesieniu do poszczególnych wzorów	180
3.1. Subsydiarny akt oskarżenia w sprawie o przestępstwo	180
3.2. Prywatny akt oskarżenia	190
4. Zasady sporządzania opinii prawnej w sprawach karnych	194

II. Część cywilna

Uwagi wprowadzające	201
----------------------------------	-----

Rozdział 5

Postępowanie procesowe	210
1. Pisma główne w postępowaniu – uwagi ogólne	210
2. Pozew	210
2.1. Elementy pozwu	210
2.2. Oznaczenie sądu	216
2.3. Właściwość miejscowa	217
2.4. Właściwość rzeczowa	219
2.5. Określenie stron postępowania	221
2.6. Wartość przedmiotu sporu	224
2.7. Opłata od pozwu	228
2.8. Określenie żądania pozwu	231
2.9. Zakres żądania pozwu	233
2.10. Oznaczenie daty wymagalności roszczenia oraz wniosek o zasądzenie odsetek	234
2.11. Rekompensata kosztów odzyskania należności	234
2.12. Konstrukcja żądania pozwu	237
2.12.1. Konstrukcja żądania w pozwie o zasądzenie świadczenia	237
2.12.2. Konstrukcja żądania w pozwie o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa	237

2.12.3. Konstrukcja żądania pozwu o ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa	240
2.12.4. Konstrukcja żądania ewentualnego i alternatywnego oraz żądania zawierającego uprawnienie do zwolnienia się przez pozwanego z zobowiązania w drodze innego świadczenia	240
2.13. Przytoczenie faktów	242
2.14. Podstawa prawna roszczenia	243
2.15. Wnioski dowodowe	245
2.16. Wniosek o zobowiązanie strony przeciwnej lub innej osoby do przedłożenia dokumentu	252
2.17. Fakultatywne elementy pozwu	253
2.17.1. Wniosek o zwolnienie od ponoszenia kosztów	253
2.17.2. Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu	256
2.17.3. Wniosek o zabezpieczenie roszczenia	259
2.17.4. Wniosek o wykonanie zastępcze	265
2.17.5. Wniosek o nadanie wyrokowi rygору natychmiastowej wykonalności	266
2.17.6. Wniosek o przeprowadzenie rozprawy pod nieobecność powoda	268
2.17.7. Wniosek o rozpoznanie sprawy z pominięciem przepisów dotyczących postępowania w sprawach gospodarczych	269
2.18. Skutki wniesienia pozwu	270
2.18.1. Materialnoprawne skutki wniesienia pozwu	270
2.18.2. Procesowe skutki wniesienia pozwu	273
2.19. Braki formalne pozwu	273
2.20. Wniosek o zawiązanie do próby ugodowej	276
2.21. Wzór pozwu	280
3. Odrębności w rodzajach pozwów	289
3.1. Pozew w sprawie o ochronę dóbr osobistych	289
3.2. Pozew o stwierdzenie nieważności umowy	295
3.3. Pozew o unieważnienie umowy	300
3.4. Pozew o uznanie czynności za bezskuteczną	302
3.4.1. Pozew o uznanie czynności za bezskuteczną (art. 59 k.c.)	302
3.4.2. Pozew o uznanie czynności za bezskuteczną (art. 527–534 k.c. – skarga pauliańska)	305
3.5. Pozew o wydanie wyroku nakazującego złożenie oświadczenia woli ...	309
3.6. Pozew o ustalenie stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym	312
3.7. Powództwo windykacyjne	316
3.8. Powództwo negatoryjne	319
3.9. Pozew o ochronę posiadania	322
3.10. Pozew w sprawie o zachowek	325

4. Odpowiedź na pozew i postępowanie przygotowawcze	328
4.1. Posiedzenie przygotowawcze	329
4.2. Znaczenie odpowiedzi na pozew	331
4.3. Termin wniesienia odpowiedzi na pozew	332
4.4. Zarzuty i twierdzenia podnoszone w odpowiedzi na pozew	334
4.5. Wniesienie powództwa wzajemnego	353
4.6. Inne wnioski, które mogą się znaleźć w odpowiedzi na pozew	355
4.7. Wzór odpowiedzi na pozew	355

Rozdział 6

Postępowanie przed sądem I instancji	360
1. Przesłanki nieważności postępowania (art. 379 k.p.c.)	360
1.1. Uwagi ogólne	360
1.2. Niedopuszczalność drogi sądowej	361
1.3. Brak zdolności sądowej lub procesowej, brak organu powołanego do reprezentowania strony, brak przedstawiciela ustawowego, nienależyte umocowanie pełnomocnika	362
1.3.1. Zdolność sądowa	362
1.3.2. Zdolność procesowa	363
1.3.3. Organ powołany do reprezentowania strony	365
1.3.4. Prawidłowo ustanowiony pełnomocnik, przedstawiciel	366
1.4. Zawisłość sporu	369
1.5. Powaga rzeczy osądzonej	370
1.6. Niewłaściwość składu sądu	373
1.7. Brak możliwości obrony praw	376
1.8. Niewłaściwość sądu	381
2. Postępowanie dowodowe	382
2.1. Protokoły z posiedzeń	385
2.2. Postanowienia dowodowe	387
2.3. Zastrzeżenia do protokołu	389
2.4. Rozkład ciężaru dowodu	392
2.5. Przeprowadzenie dowodu z urzędu	393
2.6. Dowód <i>prima facie</i>	395
2.7. Fakty znane powszechnie	397
2.8. Fakty znane z urzędu	397
2.9. Fakty przyznane	398
2.10. Domniemania faktyczne	400
2.11. Domniemania prawne	403
2.12. Ocena dowodów	404
2.13. Dowód z dokumentów	407
2.13.1. Dokument urzędowy	412
2.13.2. Dokument prywatny	415
2.13.3. Ograniczenia dowodowe związane z dokumentami	417

2.14. Umowa dowodowa	421
2.15. Dowód z zeznań świadków	422
2.15.1. Zasada bezpośredniości	422
2.15.2. Ograniczenia dowodowe	424
2.15.3. Prawo odmowy zeznań	426
2.15.4. Ocena dowodu z zeznań świadków	428
2.16. Dowód z opinii biegłego sądowego	430
2.16.1. Potrzeba powołania biegłego w celu sporządzenia opinii	431
2.16.2. Elementy opinii	432
2.16.3. Znaczenie opinii prywatnej (pozaprosesowej)	435
2.16.4. Ocena dowodu z opinii biegłego	436
2.17. Dowód z przesłuchania stron	439

Rozdział 7

Postępowanie nieprocesowe	443
1. Odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących postępowania procesowego	443
2. Właściwość sądu	445
3. Uczestnicy postępowania	446
4. Postępowanie dowodowe	449
4.1. Wymogi dotyczące wniosku i odpowiedzi na wniosek w postępowaniu nieprocesowym	450
4.1.1. Wniosek o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości	451
4.1.2. Wniosek o nadanie aktowi notarialnemu klauzuli wykonalności	456
4.1.3. Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku wraz z wnioskiem o dział spadku	458
4.2. Koszty postępowania	463
5. Orzeczenia w postępowaniu nieprocesowym	464

Rozdział 8

Analiza poprawności wydanego w sprawie orzeczenia	466
1. Elementy orzeczenia	466
1.1. Sąd orzekający w sprawie	467
1.1.1. Zgodność składu sądu z przepisami prawa	467
1.1.2. Udział sędziego wyłączonego z mocy ustawy	468
1.1.3. Orzekanie przez sąd rejonowy w sprawie zastrzeżonej do właściwości sądu okręgowego bez względu na wartość przedmiotu sporu	468
1.2. Strony postępowania	471
1.3. Rozstrzygnięcie (sentencja)	472
1.3.1. Wyrok wstępny, wyrok częściowy	476

1.3.1.1. Wyrok wstępny	477
1.3.1.2. Wyrok częściowy	480
1.4. Rozstrzygnięcie co do kosztów procesu	481
1.5. Podpisy pod wyrokiem	484
2. Problematyka ogłoszenia orzeczenia	486
3. Zasady wyrokowania	488
3.1. Przedmiot orzekania	488
3.2. Zasada aktualności orzeczeń	491
3.3. Podstawa faktyczna i prawna orzeczenia	493
4. Analiza uzasadnienia orzeczenia	496
4.1. Analiza elementów uzasadnienia	496
4.1.1. Podstawa faktyczna	497
4.1.2. Podstawa prawna	498
4.2. Analiza dokonanej przez sąd oceny dowodów	499

Rozdział 9

Zaskarżanie orzeczeń	504
1. Apelacja	505
2. Odmienności w zaskarżaniu orzeczeń w postępowaniu nieprocesowym	518
2.1. Apelacja	518
2.2. Zażalenie	526
2.3. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	531
3. Zasady sporządzania opinii prawnej	534

III. Część gospodarcza

Uwagi wprowadzające	539
----------------------------------	-----

Rozdział 10

Umowy zawierane w ramach obrotu profesjonalnego	540
1. Rodzaje umów funkcjonujących w obrocie handlowym	540
2. Oświadczenie woli	542
2.1. Wykładnia umowy	543
2.2. Forma oświadczeń woli	545
3. Wady oświadczenia woli	549
4. Treść złożonych oświadczeń woli – objęcie granicami swobody kontraktowania	551
5. Podstawowe elementy umów i ich sformułowania	554
5.1. Nazwa umowy	554
5.2. Data i miejsce zawarcia umowy	555
5.3. Strony umowy	556
5.3.1. Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	556

5.3.2.	Spółka cywilna	557
5.3.3.	Osobowe spółki handlowe: spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna	557
5.3.4.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, inny podmiot mający osobowość prawną	558
5.4.	Reprezentacja	560
5.4.1.	Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą	561
5.4.2.	Spółka cywilna	561
5.4.3.	Spółki prawa handlowego – spółka jawna, partnerska, komandytowa, komandytowo-akcyjna	562
5.4.4.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna, inny podmiot mający osobowość prawną	563
5.5.	Preambuła	565
5.6.	Postanowienia wstępne	565
5.7.	Przedmiot umowy	566
5.8.	Miejsce wykonania umowy	567
5.9.	Podstawowe obowiązki stron	568
5.10.	Terminy spełnienia świadczeń	570
5.11.	Materiały i podwykonawcy	570
5.12.	Wynagrodzenie	572
5.13.	Sposób rozliczenia i płatności	572
5.14.	Odsetki za zwłokę w płatnościach	573
5.15.	Kara umowna	575
5.16.	Odpowiedzialność za nienależyte wykonanie zobowiązania	578
5.17.	Umowne prawo odstąpienia	580
5.18.	Warunki ewentualnego rozwiązania umowy	582
5.19.	Warunki i okres gwarancji	582
5.20.	Zakaz konkurencji	586
5.21.	Klauzula poufności	587
5.22.	Określenie sądu właściwego do rozstrzygania ewentualnych sporów	589
5.23.	Dodatkowe zabezpieczenia	590
5.24.	Postanowienia końcowe	591

Rozdział 11

Umowy zawierane w ramach obrotu konsumenckiego	593
1. Odmienności w umowach zawieranych z konsumentami	593
1.1. Wzorce umowne	593
1.2. Niedozwolone postanowienia umowne	595
1.3. Katalog niedozwolonych klauzul umownych	596

Rozdział 12

Ogólny wzór umowy na przykładzie umowy zbycia udziałów w spółce z o.o. wraz z komentarzem	598
--	------------

Rozdział 13**Przykłady konstrukcji pozwów na gruncie przepisów Kodeksu spółek**

handlowych	605
1. Pozew o wyłączenie wspólnika w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	605
2. Pozew o uchylene uchwały wspólników spółki kapitałowej na przykładzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	611
3. Pozew o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników spółki kapitałowej na przykładzie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	618
4. Pozew o odszkodowanie przeciwko członkowi zarządu spółki z tytułu odpowiedzialności za zobowiązania spółki	625
5. Powództwo wspólnika o naprawienie szkody wyrządzonej spółce (tzw. <i>actio pro socio</i>)	634

IV. Część administracyjna

Uwagi wprowadzające	643
----------------------------------	-----

Rozdział 14**Skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego** .....

1. Uwagi ogólne	644
2. Analiza akt postępowania administracyjnego	644
2.1. Przesłanki nieważności decyzji	645
2.1.1. Ustalenie właściwości organu wydającego decyzję	645
2.1.2. Wybór przepisów proceduralnych stosowanych w badanym postępowaniu	647
2.1.3. Tożsamość przedmiotu postępowania	649
2.1.4. Prawdliwość doręczeń	649
2.2. Przesłanki wznowienia postępowania	652
2.2.1. Prawdliwość dowodów stanowiących podstawę ustaleń w postępowaniu	654
2.2.2. Popęlnienie przestępstwa	656
2.2.3. Przesłanki wyłączenia organu	656
2.2.4. Przesłanki wyłączenia pracownika	657
2.2.5. Prawidłowe ustalenie katalogu stron postępowania	658
2.2.6. Nowe fakty i dowody w postępowaniu	660
2.2.7. Wymagane prawem stanowisko innego organu	661
2.2.8. Rozstrzygnięcie zagadnienia wstępnego przez organ	662
2.2.9. Istnienie innego orzeczenia stanowiącego podstawę wydania decyzji	662
2.3. Inne naruszenia przepisów postępowania mające wpływ na treść wydanej decyzji	663

2.3.1. Gwarancje stron postępowania – art. 10 k.p.a.	663
2.3.2. Pouczenia o przysługujących stronie prawach	665
2.3.3. Prawdliwość sporządzonych protokołów	666
2.3.4. Udział pełnomocnika	668
2.3.5. Prawdliwość przesłuchań świadków	670
2.3.6. Prawdliwość przesłuchań i weryfikacja żądań stron postępowania	670
2.3.7. Metryka sprawy	672
2.3.8. Postępowanie dowodowe	672
2.3.9. Dowód z opinii biegłego	676
2.3.10. Tryb wszczęcia postępowania	678
2.3.11. Rozprawa	679
2.3.12. Przesłanki zawieszenia postępowania	680
2.4. Podsumowanie	681
3. Analiza poprawności wydanych w postępowaniu decyzji	681
3.1. Ustalenie, czy podjęte w sprawie rozstrzygnięcie jest aktem administracyjnym	681
3.2. Podstawa prawna wydawanej decyzji	682
3.3. Wykonalność wydanej w postępowaniu decyzji – pozostałe przesłanki nieważności decyzji	682
3.4. Weryfikacja elementów formalnych decyzji na podstawie art. 107 k.p.a.	683
3.5. Poprawność sporządzenia uzasadnienia decyzji	686
4. Odwołanie	688
5. Realizacja zasady dwuinstancyjności – właściwość organu II instancji	691
6. Decyzje organu odwoławczego	692
6.1. Utrzymanie w mocy zaskarżonej decyzji	693
6.2. Uchylenie i przekazanie do ponownego rozpatrzenia	693
6.3. Uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy	693
6.4. Umorzenie postępowania	694
6.5. Rozstrzygnięcie w sytuacji nieważności decyzji	694
7. Ogólny wzór skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	695

Rozdział 15

Skarga kasacyjna i zażalenie do Naczelnego Sądu Administracyjnego	708
1. Weryfikacja typu orzeczenia	708
2. Legitymacja skargowa	710
2.1. Analiza poprawności sentencji wyroku	712
2.2. Analiza uzasadnienia wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego	714
2.2.1. Uzasadnienie faktyczne wyroku	715
2.2.2. Uzasadnienie prawne wyroku	715
2.2.3. Wskazanie sądu co do dalszego postępowania	717

3. Analiza akt postępowania przed wojewódzkim sądem administracyjnym ...	718
3.1. Analiza przesłanek nieważności postępowania	718
3.1.1. Niedopuszczalność drogi sądowej	720
3.1.2. Brak zdolności sądowej lub procesowej organu powołanego do reprezentowania strony lub przedstawiciela ustawowego, brak należytego umocowania pełnomocnika	721
3.1.3. Skład sądu	723
3.1.4. Przesłanki wyłączenia sędziego	724
3.1.5. Pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw	724
3.1.6. Właściwość wojewódzkiego sądu administracyjnego	725
3.2. Pozostałe uchybienia proceduralne	726
3.2.1. Udział prokuratora, Rzecznika Praw Obywatelskich i organizacji społecznych	726
3.2.2. Związanie sądu prawomocnym wyrokiem skazującym	727
3.2.3. Ustalenie kręgu stron postępowania	728
3.2.4. Wymogi formalne składanych pism procesowych	729
3.2.5. Wymogi formalne skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	730
3.2.6. Weryfikacja przesłanek odrzucenia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego	731
3.2.7. Prawidłowość doręczeń	732
3.2.8. Dochowanie terminów przez strony postępowania	733
3.2.9. Weryfikacja przesłanek odroczenia	733
3.2.10. Prawidłowość sporządzanych protokołów i notatek	734
3.2.11. Zastrzeżenia do protokołu	735
3.2.12. Dodatkowe postępowanie dowodowe	735
3.2.13. Weryfikacja przesłanek trybu uproszczonego	736
3.2.14. Weryfikacja przesłanek zawieszenia postępowania	737
4. Konstrukcja skargi kasacyjnej	738
5. Zażalenie do Naczelnego Sądu Administracyjnego	745
5.1. Katalog zaskarżalnych postanowień i zarządzeń	745
5.2. Pozostałe warunki sporządzania zażalenia	746
5.3. Konstrukcja zażalenia do Naczelnego Sądu Administracyjnego	749

WSTĘP

Przygotowanie ważnego dla sprawy pisma na egzaminie zawodowym (adwokackim czy radcowskim), a często także w praktyce może sprawiać trudności. Jest to spowodowane wieloma czynnikami, m.in. stresem egzaminacyjnym, natłokiem obowiązków zawodowych, wąskimi ramami czasowymi, w których jednak nie tylko należy zapoznać się z aktami sprawy, lecz także odnaleźć uchybienia w toku rozumowania sądu lub przyjąć właściwą strategię skierowania pisma wszczynającego postępowanie, skonstruować i usystematyzować zarzuty, a następnie wyczerpująco uzasadnić swoje stanowisko.

Niniejsza publikacja w syntetyczny sposób opisuje proces sporządzania pism procesowych, które mogą mieć praktyczne znaczenie dla powodzenia danego postępowania. Umiejętność ich przygotowania może determinować zdanie egzaminu zawodowego. Celem autorek było więc wypracowanie ogólnych schematów sporządzania takich pism i wskazanie praktycznych rozwiązań o charakterze uniwersalnym.

Ponadto tym, co odróżnia niniejszą publikację od innych pozycji dostępnych na rynku, jest kompleksowe omówienie zarówno poprawności wydawanego w sprawie orzeczenia, jak i całego toku postępowania. Ta część publikacji w szczególności ma pomóc w podjęciu decyzji dotyczącej wnoszenia środków zaskarżenia oraz zasadności podnoszonych w nich zarzutów.

Książka skierowana jest w szczególności do aplikantów, którzy podczas odbywania aplikacji powinni zdobyć wiedzę o technice sporządzania pism procesowych, by później doskonalić się w tej materii. Niezwykle przydatna może być ona również dla praktyków, którzy mają szansę ulepszyć wypracowane już techniki lub zwrócić uwagę na te elementy, które dotychczas były pomijane. Wydaje się bowiem, że każda osoba zamierzająca przygotowywać pozwы, apelacje, akty oskarżenia powinna przede wszystkim poznać pewne ogólne schematy ich pisania, wiedzieć, na co zwrócić uwagę, aby jak najlepiej wykorzystać wiadomości dotyczące danej sprawy.

Zdaniem autorek wiedza o pewnych wytycznych w ramach danego działu prawnego może pomóc zaoszczędzić czas, ale przede wszystkim ułatwić skonstruowanie kompletnego pod względem formalnym pisma i ułatwić wykazanie błędnego toku rozumowania sądu czy też pomóc sądowi właściwie zrozumieć stanowisko autora pisma. Tym samym publikacja ta ma charakter dużo bardziej praktyczny aniżeli teoretyczne rozważania.

3.9. Pozew o ochronę posiadania

Sporządzając pozew o ochronę naruszonego posiadania (art. 344 k.c.), należy pamiętać, że przepisy, które regulują podstawę i zasady postępowania, znajdują się zarówno w Kodeksie cywilnym (art. 336–352 k.c.), jak i w Kodeksie postępowania cywilnego (art. 478 i 479 k.p.c.).

Przedmiotem badania sądu jest jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia. W związku z powyższym należy to uwzględnić przy formułowaniu żądania pozwu. W ramach postępowania powód może domagać się:

- 1) przywrócenia stanu poprzedniego,
- 2) zaniechania dalszych naruszeń.

W żądaniu pozwu należy precyzyjnie określić sposób i zakres, w jakim ma nastąpić przywrócenie posiadania, a także na czym ma polegać zakaz dalszych naruszeń i jakich konkretnie naruszeń ma dotyczyć.

W pozwie należy wykazać, że to powód przed naruszeniem ze strony pozwanej był posiadaczem, przy czym nie ma znaczenia, czy był posiadaczem samoistnym czy zależnym, oraz fakt dokonanego samowolnego naruszenia posiadania. Powód powinien wykazać, że osoba dokonująca naruszenia nie była do tego upoważniona. Należy pamiętać, że naruszenie posiadania nie zostanie uznane za samowolne w sytuacji, gdy istnieje podstawa prawna do wkroczenia w zakres cudzego posiadania. Taką podstawę może stanowić orzeczenie sądowe, decyzja administracyjna, przepis prawa, a także udzielona zgoda posiadacza. Sąd natomiast nie będzie w tej sprawie badał, czy posiadanie było zgodne z prawem ani ewentualnej dobrej wiary pozwanego.

Autor pozwu powinien pamiętać, że powód nie może dochodzić żadnego innego roszczenia łącznie z roszczeniem o ochronę posiadania (np. roszczenia odszkodowawczego, roszczeń uzupełniających). Nie jest także dopuszczalne powództwo wzajemne (art. 479 k.p.c.).

Jako powoda można wskazać posiadacza zarówno samoistnego, jak i zależnego (np. najemcę). Posiadaczem zależnym nie jest natomiast dzierżyciel i nie może on wystąpić z powództwem o ochronę posiadania. Pozwanym może być zarówno ten, kto dokonał naruszenia posiadania, jak i ten, na którego rzecz naruszenie nastąpiło.

Przed przystąpieniem do sporządzenia pozwu należy precyzyjnie ustalić, kiedy doszło do naruszenia posiadania, uprawnienie do żądania ochrony posesoryjnej jest bowiem ograniczone w czasie i wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia.

Autor pozwu, konstruując żądanie, powinien rozważyć możliwość złożenia wniosku o udzielenie zabezpieczenia przez unormowanie przez sąd stosunków stron na czas procesu, np. zobowiązanie pozwanego do wykonania lub zaniechania określonych czynności, które należy we wniosku precyzyjnie określić (art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c.).

Istotne dla autora pozwu może się okazać zamieszczenie od razu w pozwie żądania opartego na art. 480 k.c. Zgodnie ze wskazanym przepisem w razie zwłoki dłużnika w wykonaniu zobowiązania czynienia wierzyciel może żądać wydania upoważnienia przez sąd do wykonania czynności na koszt dłużnika lub, jeżeli świadczenie polega na zaniechaniu, żądać wydania upoważnienia przez sąd do usunięcia na koszt dłużnika wszystkiego, co dłużnik wbrew zobowiązaniu uczynił.

Ponadto w sprawie o naruszenie posiadania warto także złożyć wniosek o nadanie przez sąd wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności (art. 333 § 2 k.p.c.). Rygor natychmiastowej wykonalności w tym przypadku jest nadawany jedynie na wniosek, nigdy z urzędu.

Do określenia właściwości miejscowej stosuje się przepisy ogólne, chyba że sprawa dotyczy nieruchomości – wtedy miejscowo właściwy jest sąd miejsca jej położenia (art. 38 § 1 k.p.c.). Sprawy o ochronę posiadania, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą zawsze do właściwości rzeczowej sądu rejonowego (art. 16 w zw. z art. 17 pkt 4 k.p.c.).

Oplata od pozwu jest opłatą stałą i wynosi 200 zł (art. 27 pkt 7 u.k.s.c.).

WZÓR KONSTRUKCJI ROSZCZENIA ZAWARTEGO W POZWIE

Wnoszę o:

- 1) nakazanie pozwanemu _____ (imię i nazwisko) usunięcia z nieruchomości należącej do powoda (imię i nazwisko), położonej _____, o numerze _____, objętej księgą wieczystą _____, maszyn i narzędzi pozostawionych tam przez pozwanego, a to _____ (należy wskazać, jakie maszyny i narzędzia mają być usunięte),
- 2) zasądzenie od pozwanego _____ (imię i nazwisko) na rzecz powoda _____ (imię i nazwisko) kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w wysokości według norm prawem przepisanych,
- 3) upoważnienie powoda, na wypadek zwłoki pozwanego w wykonaniu obowiązku opisanego w pkt 1, do usunięcia maszyn i narzędzi opisanych w pkt 1 na koszt pozwanego,
- 4) nadanie wyrokowi w zakresie pkt 1 rygoru natychmiastowej wykonalności.

Kodeks cywilny

Art. 344. § 1. Przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiada-

czowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym, chyba że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem.

§ 2. Roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia.

Kodeks postępowania cywilnego

Art. 333. § 2. Sąd może nadać wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza należność z weksłu, czeku, warrantu, rewersu, dokumentu urzędowego lub dokumentu prywatnego, którego prawdziwość nie została zaprzeczona, oraz jeżeli uwzględnia powództwo o naruszenie posiadania.

Art. 478. W sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego.

Art. 479. W sprawach o naruszenie posiadania powództwo wzajemne nie jest dopuszczalne.

Orzecznictwo

Sprawy o ochronę naruszonego posiadania – bez względu na wartość przedmiotu sporu – należą do właściwości rzeczowej sądu rejonowego.

Uchwała SN z 23.10.1991 r., III CZP 102/91, OSNC 1992/4, poz. 62

W świetle art. 193 k.p.c. dopuszczalna jest przedmiotowa zmiana powództwa posesoryjnego na powództwo petytoryjne, a jej skutkiem jest wejście roszczenia objętego nowym powództwem w miejsce dawnego. W razie kolejnego przekształcenia powództwa petytoryjnego na powództwo posesoryjne o przywrócenie utraconego posiadania będzie ono mogło odnieść skutek, jeżeli nastąpi w ciągu roku od chwili naruszenia posiadania.

Uchwała SN z 7.04.1992 r., III CZP 29/92, OSNC 1992/11, poz. 192

Przepis art. 344 § 1 zdanie drugie k.c. uniemożliwiający uwzględnienie powództwa posesoryjnego w razie stwierdzenia prawomocnym orzeczeniem sądu, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem, ma odpowiednie zastosowanie do naruszenia posiadania nieruchomości ograniczonego do korzystania z niej w zakresie odpowiadającym treści służebności.

Wyrok SN z 26.08.1986 r., III CRN 186/86, LEX nr 8773

Przewidziany w art. 342 k.c. zakaz samowolnego naruszania posiadania nie zawiera w swej treści żadnych ograniczeń, odnosi się zarówno do posiadania samoistnego, jak

i posiadania zależnego. Natomiast ochrona posesoryjna nie przysługuje dzierżycielowi, w takim bowiem wypadku roszczenie o ochronę naruszonego posiadania przysługuje osobie, za którą dzierżyciel faktycznie włada tą rzeczą, tj. jej posiadaczowi.
Wyrok SN z 11.08.1978 r., III CRN 136/78, OSP 1979/1-2, poz. 30

Powodowi, który utracił posiadanie w wyniku samowoli pozwanego, a następnie czynem samowolnym je odzyskał przed upływem terminu z art. 344 § 2 k.c., nie przysługuje roszczenie o przywrócenie utraconego posiadania.

Uchwała SN z 7.05.1976 r., III CZP 26/76, OSNC 1976/11, poz. 240

3.10. Pozew w sprawie o zachowek

Podstawę powództwa w sprawie o zachowek regulują przepisy art. 991–1011 k.c. Powód może dochodzić jedynie określonej sumy pieniędzy, a postępowanie toczy się w trybie procesowym. Żądania zapłaty określonej kwoty tytułem zachowku nie można dochodzić przez zgłoszenie zarzutu w innym postępowaniu, jednakże w takiej sytuacji można rozważyć złożenie pozwu wzajemnego.

Autor pozwu w pierwszej kolejności powinien ustalić, czy powód znajduje się w kręgu osób uprawnionych do dochodzenia zachowku. Zgodnie z art. 991 § 1 k.c. uprawnionymi do zachowku są jedynie zstępni, małżonek oraz rodzice spadkodawcy. Należy także pamiętać, że wskazane osoby nie zawsze są uprawnione do dochodzenia zachowku, lecz jedynie wtedy, gdy w konkretnej sytuacji faktycznej byłyby one powołane do spadku z ustawy. Należy zwrócić uwagę, że z roszczeniem mogą wystąpić także osoby, które co prawda zostały powołane do spadku, ale nie uzyskały zachowku w całości. W takiej sytuacji można skonstruować żądanie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku, np. w stosunku do osoby, która za życia spadkodawcy otrzymała od niego darowiznę podlegającą doliczeniu do spadku.

W uzasadnieniu pozwu w tym zakresie należy powołać dowody z dokumentów w postaci postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, akty stanu cywilnego czy inne dokumenty potwierdzające np. dokonaną przez spadkodawcę darowiznę.

Na powodzie spoczywa obowiązek wskazania wysokości należnego mu zachowku. W tym celu w pierwszej kolejności należy ustalić wartość spadku, a także wartość ewentualnych darowizn podlegających doliczeniu do spadku i wartość korzyści zaliczanych na zachowek.

W wyniku powyższych ustaleń otrzymamy tzw. substrat zachowku (wartość pieniężna spadku po odjęciu pasywów oraz doliczeniu wartości dokonanych przez spadkodawcę darowizn). Następnie należy otrzymaną kwotę pomnożyć przez ułamek stanowiący podstawę do obliczenia zachowku dla powoda (1/2 lub 2/3, jeżeli upraw-

niony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni). W przypadku gdy do spadku doliczamy darowizny, należy pamiętać, że wartość przedmiotu darowizny oblicza się według stanu z chwili jej dokonania, a według cen z chwili ustalania zachowku. W sprawach o zachówek zazwyczaj niezbędne jest złożenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność wykazania wartości przedmiotu darowizny na czas ustalania zachowku.

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z ustawą z 18.03.2011 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 85, poz. 458), która obowiązuje od 23.10.2011 r., został wprowadzony 5-letni termin przedawnienia roszczenia o zachówek.

Poprzednio, tj. do 23.10.2011 r., obowiązywał 3-letni termin przedawnienia z tytułu zachowku oraz roszczeń spadkobierców o zmniejszenie zapisów i poleceń, liczony od dnia ogłoszenia testamentu, a co do roszczenia przeciwko osobie obowiązanej do uzupełnienia zachowku z tytułu otrzymanej od spadkodawcy darowizny – liczony od dnia otwarcia spadku. Dla autora pozwu istotne jest także brzmienie art. 8 ustawy nowelizującej Kodeks cywilny, który stanowi, że 5-letni termin przedawnienia ma zastosowanie do roszczeń o zachówek powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej, a więc przed 23.10.2011 r., i które w tym dniu nie uległy jeszcze przedawnieniu.

Pozew wnosi się do sądu rejonowego lub okręgowego w zależności od wartości przedmiotu sporu (art. 16, 17 k.p.c.). Opłata od pozwu będzie wyliczana zgodnie z art. 13 u.k.s.c.

WZÓR KONSTRUKCJI ROSZCZENIA ZAWARTEGO W POZWIE

Wnoszę o:

- 1) zasądzenie od pozwanego _____ (imię i nazwisko) na rzecz powoda _____ (imię i nazwisko) kwoty _____ zł,
- 2) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, w wysokości według norm prawem przepisanych.

Kodeks cywilny

Art. 991. § 1. Zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni – dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadął przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach – połowa wartości tego udziału (zachówek).

§ 2. Jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczyńskiej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Publikacja zawiera przystępne omówienie wielu rodzajów pism – nie tylko wszczynających postępowanie, lecz także stanowiących środki odwoławcze od wydanych rozstrzygnięć. Zaprezentowano w niej najważniejsze pisma procesowe: pozwy, apelacje, akty oskarżenia sporządzane w toku postępowań oraz propozycje czynności, które należy podjąć w celu ich poprawnego i skutecznego wniesienia.

W opracowaniu zamieszczono wzory typów pism niezbędnych w toku postępowania administracyjnego, jak odwołania czy skargi. Wzory pism przedstawiono w sposób praktyczny, z objaśnieniem i wskazaniem przykładów czynności podejmowanych w określonych sytuacjach procesowych. Objasnienia prowadzą czytelnika krok po kroku tak, aby w sposób należyty mógł przygotować własne pismo według uniwersalnego wzoru.

Książka uwzględnia zmiany dotyczące m.in.:

- wprowadzenia unormowań przyspieszających doręczanie odpisów aktu oskarżenia i redukujących koszty tej czynności,
- zasady odbywania rozpraw online oraz posiedzeń niejawnych,
- wprowadzenia systemu e-doręczeń pism procesowych przez portal informacyjny sądu,
- rodzajów zabezpieczeń roszczeń: konserwacyjnych, nowacyjnych i antycypacyjnych.

W pracy zawarto ponadto orzecznictwo Sądu Najwyższego, a także orzecznictwo sądów apelacyjnych, które ukształtowało praktykę interpretacji poszczególnych żądań procesowych, składanych wniosków dowodowych oraz zarzutów apelacyjnych wzbudzających wątpliwości w określonych sytuacjach.

Publikacja przeznaczona jest w szczególności dla aplikantów, którzy podczas odbywania aplikacji powinni zdobyć podstawową wiedzę o technice sporządzania pism procesowych, aby później doskonalić się w tej materii. Opracowanie zainteresuje również prawników praktyków, mających szansę ulepszyć wypracowane już techniki lub zwrócić uwagę na te elementy, które dotychczas były pomijane.

Aleksandra Cempura – doktor nauk prawnych; adwokat wykonujący zawód w Krakowskiej Izbie Adwokackiej od 2010 r.; absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz Wydziału Administracji Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu w Orleanie we Francji; od 2016 r. pełni funkcję sędziego Sądu Dyscyplinarnego Krakowskiej Izby Adwokackiej w Krakowie; jest mediatorem przy Centrum Mediacyjnym Naczelnej Rady Adwokackiej; autorka publikacji dla prawników praktyków oraz dla aplikantów.

Anna Kasolik – adwokat; absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, ukończyła studia podyplomowe z zakresu prawa autorskiego wydawniczego i prasowego w Instytucie Prawa Własności Intelektualnej UJ, prawa medycznego i bioetyki prowadzone przez UJ oraz prawa gospodarczego i handlowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego; współnik w kancelarii KPLA Kasolik, Pawlus-Łapa adwokacka spółka partnerska; od 2016 r. pełni funkcję sędziego Sądu Dyscyplinarnego Krakowskiej Izby Adwokackiej w Krakowie; jest mediatorem wpisanym na listę mediatorów sądowych przy Sądzie Okręgowym w Krakowie; autorka publikacji dla prawników praktyków oraz dla aplikantów.

Kup e-book i czytaj
w aplikacji Smarteca

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA: 801 04 45 45

ZAMÓWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

